

Hétfői Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon: 340. szerkesztő és kiadó hivatal Str. Mihai Viteazul (Rákóczi-u. 16. sz.)

Az idő forgógépén

ismét keresztülhajtottunk egy ujesztendő percállomásán. — Egy nap megálló: múltba való visszatekintés, jövőbe való kémlelődség — megilletődött, ünnepi hangulatu megállás, aztán — hajrá tovább rohog az időgép és visz bennünket távoli ismeretlenségek felé. Vajjon, akik bizó reménységgel indultunk el ezerkilencszázhuszonhat állomásáról — mi sors vár reánk a következő megállóig? Vajjon elérjük-e? És ha elérjük hogyan érjük el, mit érünk el? Kérdések, amelyekre senki sem meri magának a feleletet megjósolni. Aki ma még viruló egészségben feszíti izmait a holnapért — úgy lehet holnapra mozdulatlanlanná teríti a halál. Aki ma a jólét páholyában ül, holnapra a szegénység szikkadt ugarára kerülhet. — Aki ma szeret holnapra csatlódhat. Aki ma nyugodtan tér pihenőre biztosnak hitt otthonában, holnapra egy szentes árnyék tájékozó hullámai sodorhatják a halálba. Aki jóreménységgel üzleti utra indul, holnapra vasuti összeütközés áldozatai között szerepelhet az újságokban. És mégis: mintha örökkévalónak maradna az élet, olyan elszántsággal vivjük az élet-halálharcot; lángol bennünk a tetterő, el vagyunk kötelezve a munkára. A jövőnk sivárságát ködfelhő borítja és a jelenünk parancsolólag hajt a ködfelhő felé, amely mögött felvilan méhe a képzeletünk szülte délibáb és ennek a centripetális ereje adja a mindig új és új küzdelmekbe lendítő erők.

És, hogy el ne lankadjon a munkakedvünk, a természet belénk ojtott egy nagy-szerű, élesítő érzést — az utódokban való továbbélés

érzetét. És ezen az érzésen át felvetődik a nagy cél: a fejlődés. Ime, ha nincs célja az egyéni életünknek, ha a mi magunk sorsát kila-tástalannak tartjuk, ez a nagy cél: az emberiség fejlődése az, amelyért érdemes a harcos munka. Senki sem mondhatja, hogy mi közöm hozzá, mi történik a halálom után: a mi szerelmeinkből

fakad a jövő és mi akaratlanul is, de akarva is, ezeknek a jövőbe csókoló életnek a rabszolgái vagyunk — úgy utazunk az idő forgógépén a fejlődés felé. Ezerkilencszázhuszonhat: egy perc. Aztán tovább — visz az időgép robotos hét-köznapok libasorán keresztül ezerkilencszázhuszonhét felé... (g. e.)

ingyenese. Az egyéni adóvallomási izek közül a 4. bis és az 5. számúak darabonként egy lej 50 baniért szerezhetők be, míg a 4. számú adóvallomási iv ára darabonként egy lej. A pénzügyminiszteri rendelet utal arra, hogy a 4. bis jelzésű adóvallomási ivet csak a nagyobb ipari és kereskedelmi cégek, amelyek mérleget készítenek, továbbá a cégbejegyzett vállalatok és az összes részvénytársaságok, — tekintet nélkül jellegükre — kötelesek kiállítani és benyújtani.

Az adóvallomási izeket az adóhivatalok árusítják. Az árusítást azon adóhivatali tisztviselők eszközlik, akiknek fizetése csekély és akiknek családi körülményei súlyosak.

A parlamentet áprilisban biztosan feloszlatják

Ellentétek a liberális és Averescu pártban

Bucuresti, jan 2. Az Aurora mai számában cikket ír arról, hogy a kormány előkészíti visszavonulási útját. A lap szerint január 25-ike és február elseje között a kamarában is megszavaztatják a választójogi törvényjavaslatot és aztán feloszlatják a parlamentet és az új kormánynak adja át helyét a liberális párt. Nistor bukovinai miniszter akihhez kérdést intézett tudósítónk az Aurora cikkére vonatkozólag, ezt a közlést megcáfolta és kijelentette, hogy a választási törvényen kívül a kormánynak még számos feladata van. Előbb a községi választásokat tartják meg február közepén, a parlamentet április 3-án oszlatják fel és má-

jus közepén vagy július elején lesznek az országos választások. Politikai körökben különben a liberális pártban történt újabb szakadásról beszélnek. Az elégedetlenkedők vezére állítólag Tarescu miniszter, aki csoportjával „Flacarea”, a „Láng” címen napilapot szándékozik kiadni.

Az Averescu pártban szintén súlyos nézeteltérések vannak. — Curteanu Averescu tábornok megsértette és ezért Rascanu, Negulescu és Manulescu szolidaritást vállaltak Curteanuval és kijelentették, hogy a pártban mindaddig aktív munkát nem fejtenek ki, amíg Averescu tábornok elégtételt nem ad.

A berlini román követség konfliktusa

Berlinből jelentik: Lapjelentés szerint a berlini román követség átköltözése csak diplomáciai intervencióra volt lehetséges. A román követségnek régi helyiségében konfliktus támadt a háztulajdonossal, aki állítólagos

bérköveteléseit fejében visszatartotta a követség butorait. A külügyminiszterium intervenciát az ügyben a német kormánynál, amely utasította a háztulajdonost a román követség butorainak kiadására.

Hogyan tehető adóvallomás

Fontos tudnivalók az adóvallomási izekről

A pénzügyminiszterium rendeletét intézett a pénzügyigazgatóság, amely rendeletben az 1926. évi adóvallomások végrehajtására vonatkozóan ad utasításokat. A rendelet kötelességévé teszi a pénzügyigazgatóságnak és adóhivataloknak, hogy tegyék meg a szükséges előkészületeket arra, hogy az

1926. évi egyéni adóvallomások a jövő évi január 31-ig beérőleg feltétlenül beadassanak.

A miniszteri rendelettel egyidejűleg elküldték a pénzügyi adminisztrációkhoz az adóvallomási izeket is. Az egyéni adóvallomások január 31-ig feltétlenül beadandók.

A kollektív adóvallomási izek

Az Elite kávéház minden éjjel reggelig nyitva!
Szolid árak! Pontos kiszolgálás! Kitűnő ételek és italok! Elsőrangú cigányzene. Kérjük a n. é. közönség szíves pártfogását.

Elite kávéház.

Tartós és elegáns cipőt a legújabb divat szerint készít **Sustyak Bálint** cipész Boross-Bálint ucca 5. sz. Hő és sárcipő javítást elvállal.

„Victoria” kávéház ma már meghitt találkozóhelye egy családnak, mint a fiataloknak. Intim és kellemes szórakozást nyújt illusztrált lapjaival és legjobb zenéjével. Minden este állandó buffet s a legjobb fajbórok.

Tartós és elegáncipőket Egri készít Satu-Mare, Várdomb u. 19.

Marisnyák és zoknikban legnagyobb választék

ICZKOVITS TESTVÉREKNEL

Piața Brătianu (Deák-ter)

Bibl. Univ. Cluj.
Nr. 373 1927

Miért nem közli a Szamos egy sportegyesület közleményeit

A Bar-Kochba sportegyesület és a Szamos afférja. Újabb szemelvény a Szamos-bolt üzletiéből. Sajátbeteleimmel való visszaélés

Az újság üzlet is — rendben van. Bár az újságírás akkor állana hivatásának kristálytisztaságában, ha minden üzleti szempontoktól mentesíthetnék: a mai kapitalista termelési rendszerben az újság is magánvállalkozás, amely profitra törekszik. Azt azonban még a jelen körülmények között sem lehet elvárni, hogy az újság — a közvélemény eme törvényszerű fóruma, amelynek nemcsak az a feladata, hogy közölje az eseményeket, hanem hogy azok fölött bírálatot is mondjon — hogy a magas hatalmi piedesztálra emelt újság, ha üzlet is: az üzleti szempontjait nagyon lempitott mértékben és a tisztesség követelményeit mindig szem előtt tartó demarkáción belül szabad érvényesítenie. Másszóval: az újság, mint vállalat kétségtelenül magántulajdon ugyan, de mint a társadalmi életnek egy jelentős szerve közérdekes, amelynek nemcsak profitjogai, de altruális kötelességei is vannak.

Olvasunk csak el a következő levelet

T. Hétfői Friss Újság Szerkesztőse, Satumare.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Jelen sorainkkal bátrak vagyunk Önt felkeresni és arra kérni, hogy a helybeli napilapunk a „Szamos” újságnak velünk szemben tanúsított és újságoknál eddig soha nem tapasztalt eljárását b. lapjában szövegni és a nyilvánosság itélőszéke elé bocsátani kezessék. Az ügynek melyről szó lesz előzménye a következő:

A Bar-Kochba Sportegyesület 1923. évben tehát 2 évvel ezelőtt különböző nyomtatványokat rendelt a Szabadsajtó Rt.-nél, mely a Szamos c. napilapnak a kiadója, a számlaösszegeiből azonban cca 7—800 lejfel adósságraadt. Közben egyesületünk 1924.

tavaszától 1925. tavaszig stagnált és 1925. tavaszán újraalakulva ismét intenzív munkához és a régi elintéztetett ügyek rendezéséhez kezdett. Ekkor ígéretet kapott a Szabadsajtó Rt.-től, hogy a régi tartozást, az egyesület támogatásához való hozzájárulása címen leírja, ezzel az ügy le is záródott és sohaarról többé szó nem esett.

A múlt hónapban a 19-én tartandó bálunk előkészületeivel foglalkozva, annak rendje és módja szerint elhatároztuk, hogy a hirdetések a bál reklámozására a Szamos c. újságnak fogjuk feladni és annak összegét cca 1000-1200 leura komtempláltuk, míg ellenben a meghívókat, amelyek cca 1500 leuba fognak kerülni más nyomdátulajdonosok, kit szintén támogatnunk kell adtuk ki. Fel is adtuk successiv a hirdetések a Szamosnak és természetesen ez alkalomkor a már rég elintéztet és leírtárgalt 2 és fél év előtti adósságról soha szó sem esett. Anélkül kellemetlenül érintett bennünket, amikor f. hó 17-én egyik vezetőségi tagunk megjelent a Szamos hírlapirodájában, hol azonnali készpénzfizetés mellett hirdetés akart feladni, azonban Halász igazgató ur kijelentette, hogy miután a nyomtatványokat nem a Szabadsajtónál csináltatjuk, nem fogad el még készpénzfizetés mellett sem a Szamos részére a Bar-Kochba Sp. Egylettől hirdetést és különben is fizessék ki a régi tartozást is. Ugyanez az „igazgató” ur, mikor tiszteltéjgyét kézbesítették neki, azzal utasította el, hogy „majd megfizeti Singer maguknak” t. i. (ott készülték a meghívók) Megjegyzendő még, hogy korábban cca 500 leírtárgadt már el tőlünk hirdetést és közben még 150-leu készpénzért is és csak miután megtudta, hogy nem a Szabadsajtónál készülnek a meghívók, tagadta meg a hirdetés felvételét.

Ebben a helyzetben 18-án délután két vezetőségi tagunk találkoztunk Dénes Sándor főszerkesztő urral, kinek előadva az esetet, kértük, hogy járjon közbe, hogy a hirdetést kp. fizetés mellett felvegyék mert hiszen a Szabadsajtó és Szamos ügye, valamint a régi tartozás ügye két teljesen különálló ügy.

Erre azt válaszolta, hogy nagyon resteli, de nem tudta Halász urat meggyőzni, sajnálja a dolgot, de miérnem egyenlőjük ki a Szabadsajtóval szemben fennálló (?) régi tartozásunkat, akkor a dolog rendben volna. Erre természetesen nem tehetünk egyebet, nem akartuk nevezetnek szemébe mondani, hogy nem úgy van a dolog, ahogy állítja és így szó nélkül hagytuk a dolgot.

Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül a nyilvánosság előtt a dolgot és ezért kérjük Szerkesztő urat, hogy állítsa kellő formában ez ügyet a nyilvánosság elé, mert nem épen jellemes, de jellemző eljárás, hogy miképpen akarja a Szabadsajtó, illetve a Szamos a feleket arra kényszeríteni, hogy nyomtatványokat ott legyen kénytelen csináltatni. Eltekintve attól, hogy jelen esetben egy sportegyletről és nem magánfértől van szó.

Nagyon kérjük Szerkesztő urat az ügy mi előbbi közzétételére és vagyunk nagyrabecsüléstünk kifejezése mellett kész tisztelettel

Bar-Kochba Sportegylet elnöke és titkára.

U. i. Utólag megjegyezzük, hogy Halász igazgató ur, dacára, hogy a tiszteltéjgyét elutasította felelősségével és hűgával együtt ott volt a bálon anélkül, hogy fizetett volna, felesége és huga 5 óráig táncoltak. Úgy látszik malmai jobbanesett jöptyan az „ig.” urnak, mint fizetni!!!

Nos, mi történt itt? Egy lap-

vallalat visszaélve azzal a helyzettel, hogy egyedülálló napilapot ad ki a városban, egy sportegyesület kulturmozgalmától meg részeltet vonni a nyilvánosság jogát abból az okból kifolyólag, hogy az egyesület némely nyomtatványai nem az ő nyomdájában készülnek. Vagyis magyaráz: egy újság a maga véletlenadta kivételes helyzetével visszaélve a nyomdátulajdonos számára üzleteket erőszakol ki.

Nem bocsájtokunk a felháborító eset jogi bírálatába; nem vitatjuk, vajon fedi-e a fenti eljárás valamelyik megfelelő szakasz tényálladékeit — ennek a strikt jogi kérdésnek az elbírálását illetőleg azt ajánljuk a fenti sportegyesületnek, hogy keresse meg a bíróságot. Mi az ügy etikai momentumait fogjuk megtárgyalni.

A cikk elején már vártuk az újság helyzetét a társadalmi életben és hivatkoztunk arra, hogy az új fórum, az újság hatalom. Ezzel a hatalommal mindig a közérdeknek élni és soha ezzel magánérdekéből nem visszaélni — ez a kötelezettség adja meg az újságunk a létezés jogát. A Szamos megtagadta egy sportegyesület éstélyének hírelés ellenében való reklamásiását csak azért mert méltó szándékkal úgy gondolkodott, hogy a kereseti lehetőségekből egy másik nyomdátulajdonosnak is juttat. A Szamos. azt a hatalmat, hogy egyedülálló napilap, mint revolvert szegte a sportegyesület mellé: „vagy nálam csináltatjátok a nyomtatványokat, vagy nincs nyilvánosság”. Ez a gesztus van olyan nyers, mint a „pénzt, vagy életet” és nem sokkal erkölcsösebb. — Vagy, aki ezt az összehasonlítást tulajdonosan radikálisnak találja, mondunk egy más példát: egy hatalommal bíró közhivatalnokhoz felmegy valaki hivatalos ügyben. A közhivatalnok ezt mondja:

— Nézze barátom, én csak úgy intézem el a maga dolgát, ha a ruhaszükségletét a testvérem üzletében szerzi be!

A matrác lakói

Irta: Révész Béla.

Gyermek voltam, akit fölkeltek Pestre diákoskodni. Anyai intelmekkel lelkesen és a fekete szegénységgel harcba küldött vállaimon, az idegen nagy város úgy körülkerített a megpillantásakor, vad harsanásával úgy megrohanta felőss, gyermekszívetem, hogy késő estére, amikor lefeküdtem matrácra — tűnődve emlékezem — komor virágzással feslett ki eszemben a bölcselmi gondolat;

— Miért nem hal meg a szegény gyerek?

A matrácéri egy kényes ostobácska kislányt tanítottam és a gazdasszony, akivel szerződtem, azt is közölte velem, hogy a matrácnak csak az egyik fele az enyém.

Párazat, álmódás, amint ez éjszakákat magamra öltöm.

Dus bérkaszánya volt, ahol laktam, minél kevesebb fal, minél több ablak, föl egészen a

hideg felhőkig, ahol szüntelen a széljárás. Ez a szellőáramlás állandóan megújta a házat és este, ha aludni tértem, különös hangok szállodogáltak az ágyam körül, az éjszakai csöndben az üvegház danolászni kezdett, az ablakok sóhajgattak, a rezgő ház völgyéből a suttogás elindult, összezsirrent az emeletek morgásával, hangok kavargásából fölzsizsegett a perlekedés, elrejtőzött a panaszkodás, érc-telen zöreje, hangjavesztett beszéd röpöködött a ház körül, ágyam körül, a matrác egyik felén kábult virasztással vártam.

a szoba sötétjéből fölfelekedt a fáradt árnyék... ténfereg, álldogál egy darabig, lomha időközökben lehánnya magáról a gunyáit s fölkszik a matrác másik felére, némán elterül meliettem, sug-zug körülöttnk az üvegház és csöndes lakótársam, mély lélekzéssel, be-sóhajta a zürös neszébe.

Sohasem láttam a hálótársaim arcát. Nagyön kergetett emberek lehetek, éjszaka — az üvegház

halk zendülésében — jöttek és hajnalban, amikor fekvőhelyem, a diákos gyermekalkokkal hatytutóllasan már megpuhult, el-tűnik. Szekulációm a kosztrol, tandíjról, az otthoni könnyes képekről sokáig ébrentartottak és ilyenkor a tanácsalán sötét-ségbeneltöprenglem lakótársaimról is akik a jól fizet matrác másik felén. változatos egymás-utánnal heverték el meliettem. a házból föl-szálló muzsikálás már szédítgette az eszemet, de jött a köpcös, máskor a nyulánk, a forrótestű kövér sokat forgo-lódott a helyén, föl is ült többször az éjszaka gyászatorában, a borbély illatos kezével, kenő-csős hajával elvarázsolt körültem a kvártélyi savanyu szagát: apró emberke hágott dühösen a matrácra és magára rántotta a takarót, én fáztam, visszaráncí-gáltam az uzsorás flanelrongyot, a mérges ember megint elcibálta tőlem, de én viharzó jogaimmal a takarót magam alá csavartam, haragvó társam még kapkodott az árva flanel után és az álom

lassudan belezsibbadt önző, ver-kező kezeibe, a harc elcsitult, csak az üvegház bugott, mint a sok keserves titok, amik kibon-tásra várnak.

Egyszer éhesen fektüdtem a matrácra... azon este forró fejfel vánszorogtam zabás ifju-sággal az utcákon és haran-gozott szívemben a rendező, érelt kérdés.

— Miért nem hal meg a sze-gény gyermek?

vacsorák, ebédek gözölgő leve-sek, kövér husok áramlottak epedő fantáziámra, meleg este volt a sárga gázlámpák égtek az utszéli platánfák fölött, a lombos ágak rajzos árnyéka ráhullott az asztalra és én rogyvány léptek-kel, elemértél fekete drapériák-ban gázolódtam...

bu, gyávutság, a tél rémeivel viaskodó öreg bölcselkedés gyur-ta, lökte, husángolta gyermek-lelkemet szüaj gyomrom, vágyas inyem úgy járt körül a városban mint a rabló ha rosszra készül.

az indulat ázuhan a lanka-dásba, szemfedős eső hullott a

Legfin

G

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

A

B

C

D

E

125. január 4.

Ugy-e bár erre van megfelelő szakasz? Ugy hívják ezt a szakaszt, hogy hivatalos hatalommal való visszaélés. Nos, mi ad analógiát a fenti cselekedetért a Szamosot az efféle — erkölcsi törvénynek megfelelő parancsába ütköző sajtóhatalommal való visszaéléssel valóldjuk.

Az ítéletet a nyilvánosság törvényszerűkére bizzuk.

És annyit még emlékeztül:

Kallós Bandika kifogott Anyhelescu miniszteren

Négyhetes betegsége alatt megtanult magyarul írni és olvasni

Kallós Bandika — szegény — négy hétig sarlachban feküdt: most már lábadozik hál'istennek és nem sokára megint beleülhet az I. osztály első padjába és másolhatja a palatáblára, amit a tanító bácsi a táblára felír.

— Nu, apa, rece . . .

És a tanító bácsi meg fog lépni, ha ránéz a Kallós Bandika palatáblájára! Gyönyörű, pontos kerek betűk, nagyszerűen vonaltól vonalig, szépen fel, benneviszsa le, kerekben el — mint a parancsolat. Mondom: bár a tanító bácsinak már az év elején is nagyon jó véleménye volt a Kallós Bandikáról, akit igen ügyes, szorgalmas és tehetséges fiúnak tartott, mégis meg fog lépni, mert négyhetes betegsége alatt még ilye sem várt gyorsasággal fejlődött ki az írása. Olvasni meg éppenséggel úgy tud, mint a vizifolyás. Egy szóval Bandikának már «smati» az egész első osztály, s már akár le is vizsgálhatna, ha az iskolai törvények megengednék.

Mind ezek a dolgok, bár önmagukban véve is elég érdekesek, mégsem lennének talán újságba való, ha egy olyan momentum nem adódna, amely Bandikát komoly emberré avatja és amelyről már nem szabad lekirácsolni, mosolygósan beszélni. Bandika olyat cselekedett a betegsége alatt, hogy számot-

volt már nekünk egy néhány ilyen megállapításunk a Szamos c. lapról és ezeknek során hallottunk is egy védekezést: a «Szamosnál mindig gondosan elvannak különítve a szerkesztőségi és kiadói hivatali szempontok». — Nos, itt egy kis gondatlanság történt és ez az eset csak szemelvény abból a teherszámlából, amely az utóbbi időben ismét nagyon összegyűlt a Szamosok portáján.

tevő tényezőként került bele az erdélyi magyar népkisebbségi politikába. No, nem kell valami rosszat gondolni: nem irtó vezérekkel a magyarság szervezkedéséről, nem lett elemlenő indítványt a községi választások ügyében — óh! — nem küldött memorandumot Anyhelescu miniszter urnak a kisebbségi oktatás ügyében — nem: sokkal kisebb dimenziójú, de sokkal nagyobb eredményű dolgot cselekedett: megtanult magyarul írni — olvasni! Merthogy az iskolában románul tanult a Bandika és bizony ha a véletlen a csunya betegségbe nem kergeti aligha került volna idő a a szigorura fogott iskolaidőben olyan rendkívüli nagy teljesítményre, hogy az anyanyelvén is megtanulja az írás-olvasást. Csak annak a szomorú véletlennek köszönhető, hogy sarlachba esett és négy hétig távol kellett maradnia az iskolából — és mialatt veszendőbe került kis életére a jó istennek és a nagy unalomban elfogta a kíváncsiság.

— Mondd csak anyukám: milyen betű az amikor a gö betű után egy ipszilon van?

A dolog úgy történt, hogy Bandi képes meséskönyvet kapott Fekete Irén néni től. Nagyon érdekelte, hogy mi van a

kép alá írva, de baj volt, a magyar szöveggel nem tudott megbirkózni, hogy gipszoi lonuri. Ez sehogys sem simelt. Ekkor kérdezte, hogy milyen betű a gö meg az ipszilon együtt.

Aztán itt van egy másik furcsaság: cica. Bandi olvassa szépen: csika — sehogys sem stimmel, jön az újabb kérdés.

— Mond anyuka: milyen betű az nálatok, ami nálunk a kő?

Igy kérdezte szóról szóra: milyen betű az nálatok? Kallós Bandi magyar gyerek, magyar színész fia magyarul — mert másképp még nem tud szegény — azt kérdezi a magyar betűre: milyen betű az nálatok? — Ang-

helescu ur, idefigyeljen és örüljön: Kallós Bandika el van románosítva Kallós Bandikának, a magyar színész fiának a román „kő” az: nálunk és a magyar „Cő” az: nálatok. De ne örüljön azért olyan nagyon Anyhelescu bácsi: Kallós Bandika nagyszerűen megtanult magyarul is olvasni és betűve tudja már Petőfinék sok költeményét. Akár „nálunk”, akár „nálatok” de tudja. És ez marad az ő anyanyelve annál is erősebben, mert az írását és olvasását az édes anyjától tanulta.

Ugy-e: Kallós Bandika történetében világtörténelem lesz? (g. e.)

Tükörképek a nagykarolyi tűzifa mizeriáról

Nagykarolyban tudvalevőleg hetek óta nagy a tűzifahiány, amely a szállítási nehézségek következménye. Érdekes pillanatfelvételeket küldött nagykarolyi tudósítók az ottani tűzifahiányról:

Hogy az emberek veselkednek a tűzifa néhány hasábjáért, hogy asszonyok könnyei fagnak rá a vasuti peronra, hogy anyák hideg, fűtetlen szobákban szűlik meg gyermekeiket, hogy több ízben vér folyt a fáért, hogy fauzsora kapott lábra, hogy gyermekek hideg szobában dideregve tanulják a leckét, hogy, hogy, hogy — és így tovább — ezt már számos cikkben megírtuk.

A „humoros” eset.

Egy helybeli ismerősünk panaszkodik a dolgozt körül-belül a következőképpen:

„Uram, tíz napja járok fáért; hajnaloktól a délutáni órákig az álmom fagyoskodtam és végre egy méterecske fa boldog birtokosa vagyok; azért mondom, hogy méterecske mert a méter egy jó negyedrészt megtartotta magának, vagy eladta másnak a fakeskedő; nem merem mondani, hogy „ellopta” — pedig ilyenformán van, — de nem mondom mert legközelebb annyit sem kapok. Fel akarom vágnai

a fát és mire észreveszem magam látnom, hogy a „avágó a 60.65 centiméternyi „méter” fának a felét ellopta . . .

A gyászos eset.

Klein Jakab, izr. hírközlési egyházi csüförtökön éjjel meghalt. Halálának oka az, hogy lárt fázódott hosszú időközön át az álmomason meghalt, meghalt. Pár napig betegeskedett csak. Felesége és hét (7) gyereke gyászolja.

Még egy eset, amiről döntse, el az olvasó, hogy milyen.

A kisajátított földek elhelyeztetése kivágástok az állami és uradalmi utakat szegélyező összes fasorokat az egész hatáiban, ahol csak vannak telepések. A kivágott fák nagyjából sze akácia. Ez történt a Szentjánosi tanya, Petri község és a Klára-major körletében levő összes telepés földek határaitban.

A kár rengeteg, de nincs aki megtérítse, mert ha behajítják a telepéseken akkor vissza kell őket telepíteni, mert elveszik a „fákért a kis cökmökjüket meg a nekik adott kis földarabkákat.

Mintegy 50 telepés kerül most vād alá a kivágott fasorokért.

Egyszerű avasi történet

Egy mozdulat — halál

Gérci parasztember jelent meg ma a szatmári esendőrség előtt. — jelentem alásan — így kezdte a beszédet — meg öltem Burucán Joant.

És előadja a gyilkosság történetét.

Már régebben haragban voltam Joannal. Újévkor találkoztunk — egy kicsit ittasak voltunk mind a ketten. Kikezdett velem. Ugy segitsen a Dumnezeu, hogy ő kezdte. Csufságokat kiabált nekem. Én nagyon feldühödtem — dom-nule — és ráítottam. Erre ő követ ragadtott fel a földről és felém vágta. Nem talált.

— Hagyd abba mondom — mert megkeserülöd. Nem használt. Tovább kotekedett.

— Hagyd abba Joan — mert megkeserülöd.

Nem hagyta abba — még egy követ vett fel és felém akarta hajítani. Megfogtam a kezét és ráítottam a fejére — pusztá kézzel, Joan elesett. És sohasem kelt fel többé. Így történt dom-nule — most pedig vigyeneq ájtömlőbe.

A gérci hegyek tövében mind ilyen egyszerűek a történetek, amelyek gyakran halállal végződnek. Ezeket a történeteket nem hajlítkony finom belükkel, hanem szegletes felszeg, primitív vonaakkal kellene megírni. Egy ilyen eccerű gyilkosság hőse Indricuta Mihail — akit a vallomása után a csendőrségről átkísérték az ügyészre.

magasból és valamelyik eres alatt egy esőcepp megütötte a válamat kőgő türes testem ösz-szerázódott a rémülettől . . .

Gyöngülten, fonnyadtan feküdtem a matrácra, égő eszem tele volt hintve szemekkel, melyek előtt víziók usztak, izgatott étvágyam le nyomorodott a csámcsogáshoz s eszelősen mozgatta a szájamat, görcs nyilazott végig süppedt hasamtól bódult fejemig, aztán az irdatlan henger alatt összedől a vállam, a a csontos cipőm . . .

könnyű képzeletem ellebegett a koponyámból s lobogó élnésséggel képeket szítt fölöttem, berlangos sótségek, leskelődő csönd vigasztalan elhagyottság, mint a kitért csecsemő betoplyálták . . .

altató ének szüremlett az éjféli némaságból, feldudalt az üvegfalak, az égbemelt hárfát

elvétő ujjak érintgettek, mintha minden lidérc álom, zsákmányozó nász, halállal társalgó virrasztás lélekhangjukkal elindultak volna a rossz szobából, fuvalazza rezgett beteg szívem fölött a mindenség és az éhezés kínjait megfolytatta bennem boldog émelység . . .

Halk hálótársam szeliden feküdt le mellém, névtelen káprázataim csodálatosságokat nyújtottak a képzeletemen, hű hálótársam a közös nyoszolyán, álmódva fölgagyogott, ümmögött, ismeretlen szavakat morzsolgatótt s hirtelen zökkenéssel föl-zokogott . . .

mint a fündér, aki a tévelygőt ligetbe csalja meleg karjai közé fölemelt a zokogás s fiatalaságomat éhezésemet ráhelyezve a könnyek ladikájá, ájultan sirtam én is a matrác másik felén

Téli vásár

alkalmával megkezdődött mélyen leszállított árban az eladás női-, leánya-kabátok, férfi-börkabátok, öltönyök és gyermekruhák MÜLLER LAJOS (Dácia mellett)

A színház elmúlt hete

A színház elmúlt hete a teljesítmények nagyszerű láncolata volt. Két premier és a kiválóan összeállított szilveszteri műsor tették változatossá a repertoárt, amely minél mélyebben indulunk a fő szezon felé, annál érdekesebb és értékebb slágerekkel igyekszik az érdeklődést fokozni.

A *Fanny és cseléd* kérdése Jerome K. Jerome kedves, ötletes és finom szövésű darabja értékes terméke a színpadi irodalomnak, csak az a kár, hogy a témája fölött már régen elsuhan a világtörténelem. A kiváló angol írónak ez a darabja a brit birodalomban tárgyánál fogva lehet aktuális és maradandó is, de semmiesetre sem exportképes. Ma már a nyugodt, hidegvérű és jól dresszírozott lakáj nem színpadi alak; ezek a figurák már a történelem lomtarába kerültek. A színészek mindenesetre tökéletes munkát végeztek és különösen kiemelkedett Fekete Irén, ez a nagyszerű és értékes művész-asszony, aki minden fellépésében mindenkor szerepét olyan lélekkel játssza meg, ami csak a kivételes tehetségeknek adatott meg. Novák Irén és Békeffy né két

arisztokrata vénkisasszonyt személyesítettek meg a legaprólékosabban kihozva a szerep legfinomabb nüanszait is. A nagyszerű alakítást nyiltszíni taps honorálta. Jávör értelmes, ösztönös színész és a lakáj szerepében egészet nyújtott. Földes a rendezés nehéz munkája mellett a megszokottan jól játszott. Pallai, Kiss Margit, Kun és Krémer nagyszerűen illeszkedtek bele a darab keretébe.

Hármascakó a címe a másik bemutatonak, amely a francia eszprinek minden ötletességével megírt operett. A finom zené és a libretto perdülő és szellemes volt a darabnak, Fekete Irén a társulat kiváló drámai hősnője, új oldaláról mutatkozott be és nagyszerűen képzett balettáncosnőnek bizonyult, aki ezzel a művészetével is jól megérdemelt tapsokat aratott. Kertész Mancsi temperamentuma és tulzásoktól mentes szertelensége most is diadalt aratott. Kiváló és mindentekintben értékeset adtak, Sepessy Edit, Selmeczy Mihály, ifj. Szendrey és Jung János.

A szilveszteri kabaré az idén különösen jól sikerült és eddig

az első pótszékes házat hozta, amikor még a zenekar helyét is kiadták. A kabarén közreműködő színészek önálló műsoruk keretében pompás számokat adtak le és Békeffy Lajos különösen élvezetes és hatalmas sikert aratott előadását csak azért emeljük ki, mert őszinte sajnálatunkra ennek a művésznek tökéletes és magas képzettségű hangjában és játékában opera vagy operett keretében érthetetlen okból a legritkább esetben van módunkban gyönyörködni.

A kabarét hangos derűtséget keltő szellemességgel Fekete Irén konferálta végig.

Itt említjük meg, hogy a hét kiemelkedő színházi eseménye az Uri emberek című angol társadalmi színműnek a bemutatása lesz, amely szenzációs érdekességénél és izgalmas cselekményénél fogva a fővárosi színházak állandó műsordarabja. (— d —)

Színház heti műsora

Kedd: Nincs előadás.
Szerda: Uri emberek, színműbemutató. A. bérlet.

Csütörtök: Uri emberek, B. bérlet.
Péntek: Uri emberek, C. bérlet.
Jegyek az összes előadásokra előre válthatók a színházi pénztárnál.

3 szobás lakást keresek február 1-re. Cím a kiadóban.

Az Izralita Nőegylet bálja.

Pezsdülő élet csapongó elevenség mindenfelé; színes, hangulatos jókedv, ez jellemezte az Izralita Nőegylet szombaton este megtartott bálját. A Dácia nagyterme majdnem szűknek bizonyult a résztvevők befogadására és itt mindjárt meg kell állapítani, hogy a szombati mulatság siker és látogatottság szempontjából messzire kiemelkedett az előbbi évek hasonló báljaitól.

És ezt az eredményt legelső sorban is az ügyesen és ötletesen megrendezett eleven sakk számlájára kell könyvelni. A nagyszerűen beállított élő sakfigurák a stilszerű jelmezben kitűnően festettek és hibátlan graciozitással végeztek a mindenkor megkívánt lépéseket. A tetszetős és szép játssza teljes precizitással folyt le igaz gyönyörűségére az előkelő bálozó közönségnek.

A nagyszerű és minden tekintetben kifogástalanul és zökkenő nélkül lefolyt mulatság, amelyen a katonazenekar és cigánybanda felváltva játszott, ragyogó hangulatban és emelkedett nivóban a kora reggeli óráig tartott.

Pallay vállalt. A legfiatalabb tagja, aki az elmúlt évi ope kitűnően lettóraká növendé Mancina is a bál műsoros az ő kö sikerül kenti vá váliál. nál.

Szilv san té kalapot vette és toria ru gy sz mével lenek nek ez ruhatá ezekne gény

É R T E S Í T É S

3 drb. kemény gallér, összes létező formák . . .

3 darab I-a. Rips gallér, összes fazonok és számok . . .

1 darab Eterna gallér . . .

3 pár fehér kézelő, bármely szám . . .

I-a gyapju flanel tennising . . .

I-a zephir ing, 2 gallér . . .

I-a francia voile ing, 2 gallér . . .

Frack ingek . . .

Hálóingek . . .

Nyakkendők . . .

100

55

45

135

148

175

195

275

250

30% engedmény!

**Üzletemteljesre-
organizációja
folytán árukész-
letemet 1926 évi
február 1-ig bár-
mely elfogadha-
tó árban árusí-
tom. 500 Lei vá-
sárlásnál az alanti
árak érvényesek.
Kérem vevőimet
ezen eddig nem
létezett alkalom
mielőbbi kihasz-
nálására ::**

Színes és fekete divatkalap egységár **150**

Bossi Cambrali olasz kalapok egységár **230**

Ita, Gyukits Böhm kalapok egységár **550**

Pichler Lital Peschal egységár **350**

Habig Borsalino Vittoria egységár **725**

K i v á l ó t i s z t e l e t t e l

KARDOS

divatáruháza, (Színházzal szemben)

Klein Elek

cégnél
Városi bér-
palota

Férfi és női szövetek, téli anyagok mélyen leszállított árakban 150 széles kabátiszövetek 220 lejtől minden színben